

בית דין ירושלים

לדיני ממונות ובירורי יוחסין

נימוקי דין תורה זה מתוך הנפסק באחד מסניפי בית הדין בבני ברק ובקרית ספר (מודיעין עילית) בשבתו כבוררות וכבית הוראה לממונות במעמד שני צדדים, ע"י דיין יחיד או מותב תלתא

(תיק זה פורסם כבר בחוברות המודפסות של בית הדין)

תיק מס' 2825.

בנידון שבין הורי תינוקת ומטפלת, שדברו בחודש באחרון של העבודה בקיץ לגבי המשכיות בחופש, הנקרא "קייטנה". שההורים רצו "בעיקרון" ושאלו מחיר החודשי לקייטנה באמרם שלא בטוח שיוכלו לעמוד בהוצאה אם יהיה יקר להם, והמטפלת עוד לא החזירה תשובה. ואחרי כשבוע או שבועיים חזרה המטפלת עם תשובה שהמחיר יהיה 750 שקלים לחודש. (שבאמת לא היה מחיר יקר מדאי). ובנתיים הופסקה עבודת האשה אם התינוקת (שלפני זה עבדה בת"ת שאין בו חופש בחודש זה) ונשארת בביתה ובכלל לא צריכה מטפלת בחודש זה. תובעת המטפלת מחיר מלא כי דחתה נרשמים אחרים בגללם והפסידה. והם טוענים שבלי פסיקה וקציצה לא חל ההתחייבות והרי היה יכול להיות מחיר שאומרים שלא, כפי שהודיעו מלכתחילה. ולכן הדיבור "בעקרון" לא מחייב אותם למקרה של ביטול, אפילו אם דחתה המטפלת תינוק אחר בזמן הזה.

והנה שכר פועל וביטלו חייב לשלם לו (כפועל בטל בלבד) לא בדיבור בלבד אלא רק אחרי קנין, או אחרי תחילת מלאכה שהיא כקנין, או אחרי הליכה למלאכה שהיא כתחילת מלאכה. וגם אז רק אם לולא ההתחלה או ההליכה היה יכול להשכיר א"ע לבע"ב אחר, והביטול הגיע בשעה שכבר הפסיד השכירות האחרת. כל זה מבואר בתחילת סימן שלג. אבל אם עדיין יכול להשכיר לאחר אין לו אלא תרעומת. ובנידו"ד התובעת רוצה שכר מלא, אבל יותר מפו"ב אין

לה זכות תביעה כלל. וקנין לא היה ולא הליכה ולא תחילת מלאכה, כי הביטול הגיע הרבה לפני החופש. וגם יתכן עדיין שיפנו אליה תינוקות נוספים. ואם לא יפנו, יש שאלה של גרמא, ואם כן יפנו, אפילו שאלה של גרמא אין.

ובקנין מצאנו שאינו נחשב אלא רק אחרי קציצה ולא לפני פיסוק דמים. עי' בסימן ר בסעיף א והוא שפסק דמים. ושם בסעיף ז אא"כ פסק תחילה. דכל זמן שלא פסק לא סמכה דעת שניהם שמא לא יסכימו על הסכום. וכן בהמשך שם. וגם בתחילת הלכות קנינים מובא פסיקת דמים (קפט א ופסקו הדמים. קצ ט ופסקו הדמים. ועוד).

ע"כ למעשה נראה שההורים פטורים מכמה סיבות.